

לך תפלה למשה שער שני

כלל אדם ונאכלך כלל העיר ככל מאכלך

לשני ימים ולהלך אחד הפסחא ונאכלך אלא

כללך ונאכלך אלא עד העזת ונאני

נאכלך אלא למנוח ונאני נאכלך אלא עלי :

רבי יצחקא וכו' עניס היום המורה נדרתם בטל

מורה וכו' מורה הוה מפני שהמורה מן המ"מ

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

תפלה למשה שער שני

כלל אדם ונאכלך כלל העיר ככל מאכלך

לשני ימים ולהלך אחד הפסחא ונאכלך אלא

כללך ונאכלך אלא עד העזת ונאני

נאכלך אלא למנוח ונאני נאכלך אלא עלי :

רבי יצחקא וכו' עניס היום המורה נדרתם בטל

מורה וכו' מורה הוה מפני שהמורה מן המ"מ

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

תפלה למשה שער שני

כלל אדם ונאכלך כלל העיר ככל מאכלך

לשני ימים ולהלך אחד הפסחא ונאכלך אלא

כללך ונאכלך אלא עד העזת ונאני

נאכלך אלא למנוח ונאני נאכלך אלא עלי :

רבי יצחקא וכו' עניס היום המורה נדרתם בטל

מורה וכו' מורה הוה מפני שהמורה מן המ"מ

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

מורה וכו' מורה מורה שבתא וכו' מורה

ומבנין את משיבתי בתוכים

לפעמים מקבלת מו"ח כשהוא ממונע ונוטה לשיניה לני"ה נסוה.

מפלא ופלא

לפעמים מקבלת מכללות מ"ח והיא גוזרת עליו ומיהיה פרט ומיהיה אז ההנהגה במדת המלכות.

ומפלא וכלל

ולפעמים מקבלת מכללות מ"ח וממנוצר מדת המ"ח עליה והיא נכללת בו ומנהג העולם על ידו כי ממנצה הכלל והיה הכלל עיקר כי גוזר על שלה והיה ההנהגה על ידו.

כלל הוא ז"ח שבו כלולין הו"ק וגם כלל נקרא יסוד כלליל שימא וכו' ופרט הוא מלי' כי לית לה מנגמנה כלום אלא פרט ועוד שהדברים צה נפרטים ולכך כשהיא לפעמים עולה למעלה מיוסוד הנקרא כלל והו כלל ואח"כ פרט מלכות באמצע ואח"כ יסוד כלל למטה מהם אז היא עיקר צהנהגה ואז אז אמה לן העולם אלא כעין הפרט מלכות ואז העולם נהג כפי הכרעת מדת מלי'.

מפלא ישדוא צריף לפרא

לפעמים מעלה המלכות למעלה בסוד עטרם צעלה ומשפיע למ"ח ואז הכלל המ"ח צריך לפרט להמלי' שהיא למעלה ממנו ומנהג העולם על ידה.

ומפרא ישדוא צריף לכלל

כי כל הצמי' הי"ל הם שמקבלת מלי' שפע להשפיע למחמויט לצורך העולם ולפעמים מדה זו שמקבלת אור ממ"ח רק לצורך עזמה להשלים עזמה דהיינו בזמן מסרון הלצה (או) [אז] ימנהג העולם צמדה זו הגרוע שאין לה להשפיע.

ולנה עמה נשלמו עשיה פנימי' ומיונני' עיי' חזית הקליפות

המלצושים למיונוות מלי' דעשיה (א) ופנימי' מלכות

למיונות נהיי' הרי (ג) ופנימי' נהיי' למיונני' חג"ח הרי

(ג) ופנימי' חג"ח למיונני' מלי' דיוצרה הרי (ג) ומיונני' סצ"ד

לפנימי' דיוצרי' הרי (ג) צין הכל הם י"ג צמי' צמלי' סוד מנה ששלו

ג"ר פנימי' דעשייה והלצושו לנהיי' דיוצרה, לפיכך נגד י"ג צמי' אלו

יאמר פרק רצי ישמעאל בשלש עשרה מדות. אז נאמר שהם י"ג י

ספירות דעשייה עם ג"ר שעלו ציוצרה שש ז"ח הנקרא מורה חיה

י"ג מדות שהמורה נדרכת וכו'.

רבי ישמעאל אומר. פישלש עשרה מדה

דתורה גורשת פהן כי צלי ספק שהמורה

מממנה המדרכת ציי"ג מדות אלו נמשך אלה מהמורה עליונה מורה

שצמט שדרכת מיי"ג מדות דוגמת אלו, כי המורה עליונה שהוא ז"ח

נמלק ליי"ג בסוד ו"ק שבו כלולין לין ורמנים וכללמן הרי י"ג, וכן מורה

שצע"ס וק' נדרכת ממנו ציי"ג צמי' אלה ומקבלת ממנו מלמעלה

פעמים כך ופעמים כך:

מקל מסד ודמור גורה

לדעה זו מלי' המקלי' ממ"ח כשהעולם נדון קצמם צחמנים גמורים וקצמם מהם צדין גמור אז מקבלת מקל ממסד ורמנים דז"ח שמקלין הדין וסומר מדין ז"ח המממיר לדון העולם.

ומצוה שדח מ"ח

לפעמים מקבלת (ממ"ח) ממ"ח שצ"ח שהוא מכריע צין רמנים לדין ואז העולם צדין ממונע לא רמנים גמורים לא דיינים גמורים אלא גוריה שיה לשיניהם ממונעם בסוד מספאמ.

מבנין את מפרתוב אחר

לפעמים מקבלת מנה"ח הנקרא אצ צהיומו נוטה לזל נמט או לזל הור הנקרא כמוצ אסד.

אפילו שלשה שונא בקרב אלקים ישפוט (יינין ג, רש"י) ומנין אפילו שנים שונא או גברו ראי' הוי' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע וגו' ומנין אפילו אחד שונא בכל מקום אשר אוכיר את שמי (כומר קייד) וברכתו' וזיינו בלבד לחזקו' את שמי, רש"י) אבא (שם) אליר (רד"מ קייד) וברכתו' וזיינו בלבד לחזקו' גם אם רק אחד יושב ועוסק בתורה ה"ה נמשך גילוי אלקות ומ"מ הוי' יש והפריש בין אחד שעוסק בתורה לחזקה דרבים'; הוינו שהרבים ממשכים מדרגה עליונה יותר. וכמו בתפלה שאמר רד"ל תפלת רבים אינה נאמרת שונא הן אל כביר לא ינאמ, שהרבים בתפלה שאמר רד"ל תפלת רבים אינה נאמרת כמ"כ ע"י תורה כרבים נמשך גילוי אור עליון יותר. ומהפ' ר' ששנא' אמר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת' בק"י ובג"ש וכ"י ריש י"ג מדות שבהם ועל ידם מתגלית אור התורה והיינו דכל מדה ומדה מהייג מדות שהתורה נדרשת בהם הוא תורה חוש בתורה, א"כ ה"ז מקור התורה מה שמגלים ענינים חדשים בה' והיינו דכל מדה ומדה מגלה אור התורה בגילוי ובפרטיות יותר. וטעם הדבר הוא לפי ד"יג מדות שהתורה נדרשת בהם הם כנגד י"ג מדות הידומים. וכמו שפ"י המנין המעוררש ר"ע וכאשר הזכיר מרע"ה מדה הראשונה דייג מדות והדומים שהוא שם אל, דמשה בתפלתו אמר אל נא רשא נא לה אנו' לך והקב"ל על חומר דכתי' ויאמר ה' אל משה כ"י הלא תכלם שבועת ימים כ"י ואמרתי (כ"כ כה) א קל וחומר לשכניה. הרי שע"י יגמתי' נמשכים ה"יג מדות שבתורה והיינו דכמו שע"י שם אל נמשך ענין המדה דק"י, הנה כמ"כ ע"י כללות ה"יג מדות שהתורה נדרשת בהם ממשכים גילוי י"ג מדות הידומים והוי' שאמרתי' ע"פ הודעה בשושים א"ת שישונים אלא שישונים בתלכות ה"יג בתור (בוקדומה) מאן שישונה דא בנסת ישראל כ"י מה שישונה אית בה תליטו עליון אית בה תליטו מבילין דרומי דטוויין לה מכל סטרה'א וזיינו כתי' יגמתי' הנמשכים ע"י לימוד התורה.

(ב) ודמה הלומדי תורה בכלל ומלמדי תורה בפרט נקראים נטורי קרתא.

והיינו דהמשיבם בחי' יגמדות' ע"י לימוד התורה. הנה העיקר הוא ע"י לימוד תורה ברבים דקא' ויזכו דבר זה בענין התפלה. דהנה תפלה ענינה הוא בחי' התפלה מלמטמלע, והיינו דבאמצעות'א אתעזל'ע, דלפי אופן האמצעות'א כך היא האמצעות'ע. ותפלת הרבים הוא מה שהרבים ע"י תפלה שמשכים ע"י התפלה מ"ן שלהם אתעזל'ע שלא לפי ערך ההעלאת שלהם. דהנה מעלת תפלת הרבים שהאמצעות'א דלעילא היא לא לפי ערך האמצעות'ע. והנה שאומר הן אל כביר לא ינאמ דאם הוי' האמצעות'ע לפי ערך ההעלאת אינו שייך לומר על זה לא ינאמ, שוד"י הוי' שמוצי' ע"י העלאת מ"ן אלא דבהפלת הרבים

- (3) ע"כ ברכת ה' א וברכ המשנה אבות ס"ג.
- (4) רשעים (כ"כ ק"א א ר"ה מ"ד) וכן וברכות ג"ס. גורשת ברו' אבל לא כן הוא גורסתו.
- (5) רתא לקרתא ס' דאם סודיה אני לודד (רש"י).
- (6) יודשכלל תנינה פ"א ה"י אבה רבה בתחלתו.

נוטות לכות הרבים (וראו ה' לעשות כן בכל בית כנסת. כי אינו ענין פרטי של מפלגת החסידים יחיד בפרט', ובגלל זאת יהוברכ ממקור הרבות בכל מילי דמיטב מנפש ועד בשל.

מאורי' לזה הנהי שולח לכללות אנ"ש ש"י המאמר עשרה שישונים ועוסקים בתורה שכינה שרדי' ביניהם, ועינינו מחזינה בהרמת קור התורה קור ישראל, וק"ן אנ"ש ש"י נזכה לאור כי טוב.

והנהי יודים עוז הודוש שלומם טובם האלולתם התצלחת אנשי ביתם. ורעם חרע חרע יחזי כתי'.

המברכס

(מקום החותם)

ב"מ"ד, לימוד ברבים י"ג תמות, פ"ח

ע"פ'ה שישונים ועוסקים בתורה שכינה שרדי' ביניהם שונאמי אלקים נאב ג'עזת אל (ואן עזת שוחתה מעשרה' רש"י) ומנין אפילו תמשה שונא יאבודתו על ארץ יסדת (אבודתו היא של חמש, רש"י רמ"ב, רבינו יונה) ומנין

העוסק חסידים און גלע ארון חטם תחטן אורק במשותי, ג"ס איבער און מיי' נאפען גלע חסידים אורק דער חלמ'ע, ז' און האב נקדחטו, ז' און גלע חסידשע שולען זעל מען נטר תפלת שוחת' אעל שטג — שבת איר און כלל — זעגן א שיעור תהלים זעל וי דער יתדלים אז צעמילט אורק די טעג פון חודש, מיט א מנין און נאך דעם זעבן קייט גלע מאק מ'ענושן, מ'עפעסטליים, חטם זיינען נטר היימשיש זעלן זיין און שיהל דחונען און זיין בשעת מען לערנט פון יעקב ויעקב זיין און אורי ארון זעל'ע איר זעבן שיהל ביינת חסידים זעל'ע איר זעבן זען און אורי ארון זעל'ע איר זעבן זעבן שיהל אהבת ישראל, און טובת ישראל, בעט איר זיין, זען זעלן מקיים זיין, און דער אויבערשטער זעל תלען א גליקליכן ז'יין און רוחניות וגשפיות און מיר זעלן זוכה זיין צו א נאולה שלמה דורך משוח'ת אנו'.

(2) במשך השנים שעברו מאז נתקבלה התקנה בכמה קהלות ישראל, אשר הן ברבות מדינות מהשלי' ביניה א"י וכן בשאר בתי כנסיות יסוד לימוד בכל בית אחר תפלה שוחת' שיעור תהלים כפי שמתחלק למי החוש, והאומרים קיי' אחוהי, וכלי שבת קוים שמברכים בו החוש אומרים בהשכמה קודם התפלה, כל החולים וקיי' אחוהי, ואם יש חו"ב — יא"צ או אבל — אומרים קיי' אחר כל ספר, וגם בשייך שלפני ריית נותנין קי.

ותמה נוספת החתל מיום א' ב' ניסן, תשי"ד:

בימים שאין אומרים בהם חתון ובמילא א"א לנצח ב' יעני, אומרים אחר התפלה לפני אשירות תהלים את והמומר לנצח יעני, אבל לא בחור סוד התפלה כי אם בסדר החתונות.

וראה ג"כ בקובץ מכתבים קובץ א ע"ד אמירת תהלים.

הנה נשלים הכוונה דבר־אמת העולמות וכמ"ש וחזרה אור דכל עניני העולם יהיו ע"פ התורה ואז וזאת קיום העולם. דהנה אמר"ל תנאי הנהגה הקב"ה עם מעשות בראשית אם יקיימו ישראל את תורתו מוטב ובא"ל (ח"י) אחזיר את העולם לתוך ובהו, וקיום התורה הוא שעשיית המצות וקיומן יהיו ע"פ התורה דוקא. המצות הוא ל' צוותא וחכ"ה, דענין הציווי מורה על השייכות דהמצות והמצוות. וכמו בגשמיית הרי אנו רואים במוחש דענין הציווי חל רק על מי שיש להם שייכות וקירוב זה לזה, וכמו האב מצות לבנו או אדון לעבדו וכו' קיום הציווי בכללותו והיזרו הקיום בפרטיות מורה על התקשרות המצוה אל המצוה, דאנו דומה קיום המצות האדון לקיום מצות האב, ויש בזה כמה חילוקי מדרגות, דישנה מעלה עצמית בבנים שאינה בעבדים, וישנם מעלות בקב"ה בעבדים שאינם בבנים, אבל הצד השווה שבהם הוא שע"י קיום הציווי הרי מחובר ומתקשר מקיים הציווי עם המצוה, וסועל ועושה נחת רוח לקונו, וכמאמר "נח"י לפני שאמרתי ונעשה רצוני, וידוע דמצות הם בח"י רצונ"ע ועיקר העבודה הוא בקבועו"ש, והיינו דקיום של המצוה איך זה מפני הטעם והשכל שמובין בשכלו כ"א מפני דכל גורא חכמתו ורצונו ית' ונצטוונו לעשות כן, ולכן הרי אין חילוקים במצות כלל, דידוע שישנם מי"ע דגם של אנשי מסכים עליהם כמו כבוד א"א ציצת" כו', אבל באמת אין בזה שום הפרש והבדל כלל, כי גם המצות שע"פ השכל צרכנים לקיים אותם אך ורק מפני שהם רצון העליון, הנהגה כב"י שיהי' קיום המצות כדכתיב הוא ע"י למוד התורה, דהנה לכך זאת שאציינים ללמוד למען קיום המצות כדכתיב אשר יעשו, וכמו שנמצא כמה אנשים שהם בהדרגה דיראי אלקים וחסרה להם הידיעה בכמה פרטי דינים בהנהגת המצוה שאינם יודעים מקומות שמותר להפסיק לעניית אמן ואיש"ר ופרטי הדינים כות, וכן נטילת ידיים ועניני ההזירות בשמירת שבת והזדמנה, וצרכנים ללמוד כב"י לידע את המעשה אשר יעשו בריוק ע"ס דיני התורה, הנה ע"ד זאת ע"י הלימוד דתורה ככלל ולימוד ברבים בפרט הנה ע"י זה הוא גילוי אור עליון מלמעלה שפועל המתעוררות לשנות את המביעות והרגילות של, אז מען וערט אברערש, ונקנה אצלו מדות טובות.

ד) והנה כאשר יתבונן האדם וישים על לבו תכלית הכוונה דירידת הנשמה בנותק שהוא בשביל קיום המצות ולימוד התורה למטה בעזה"ל דוקא וירידה זו היא לצורך העל"י, דע"י העבודה שלו בבירור ויכור התה"ב שלו וכן הוא מתמבר על כל המניעות ועיכובים, הנה ע"י דוקא התעלה התה"א בעליון אחר עילוי, ואשר הכל תלוי רק בה, הנה כשישעמיק דעתו בזה היטב יתעורר בהתעוררות גדולה לגשת אל הקדש ולקבוע לו עתים לתורה ע"פ לעשות ולקיים

- 9) תדרי — בפחות וא"י — בטול.
- 10) סמרי במדבר כה ת וראה ג"כ שם סו, ז.
- 11) שמות נג, י, ודעת ר' עקיבא (ובמקלמא דרשב"י ר' אליעזר).
- 12) עין בתוצא מתיש"א (יומא סו ב) וכל מאן דאסר לך רחמנא ושרי כותהי התי חוקה, וכו' לבישת שעטנז הוא איסור וכוותהי תכלת כסודן מצותה.

והנה והתמשה היא שלא לפ"ע והעלאת משהו מעלת הרבים, וכמו תפלת יחיד בעשיית שאמר"ל ויחיד אמתה בעשרה ימים שבין ר"ה ליהוש"ס שמתמיד בח"י יגמור"י כמו הרבים, הרי שהו שלא לפ"ע והעלאת, ולכן הוא בעשיית דוקא מפני שאז הוא עת רצון, וכמ"כ הנה הרבים בתפלתם בכל השנה ממשכנים יגמור"ל, שהוא אתער"לע שלא לפ"ע והעלאת, וכמ"כ יובן בתורה הגם דתורה בכלל היא בח"י המשכה לפ"ע מהלמ"ם, מ"ם היא איתערותא דקדא, ומה שהוה בבחי' מלמעלה למטה ממש שהרי אבה לפ"ע האתערותא ולתתא, אבל לא בבחי' מלמעלה למטה ממש שהרי צרכנים עבודה ויגיעה, ולכן הרי כל האומר אין לי אלא תורה גם תורה אין לו, הכוונה בה שצריך להיות גם העבודה דתפלה, והיינו דלכך זאת מה שעסק התורה גופא צריך להיות בעבודה ויגיעה, וכמאמר יצאת ומצאת דכתיב למצוא דבר שכלי הוא בא ע"י יגיעה שונה דוקא, הנה ע"ד זאת אשר בה משנה הרגילות שלו, וכמאמר אינו דומה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד שונק, עובר אלקים, דהנה, ראשית העבודה הוא לשנות את הרגילות שלי, וזהו מה שחמלת הדבור עם אאע"ה ה"י לך מאדצ וממולדתך וכו', אב"י שיצא מן הארציות והרגילות שלו שהו מולדתך מדת טבעים וגם פניה אב"י שה"ע של הקנה ע"י שכל אנשי הנק' כל' העולם וועשילקע הנחת, וכמו שישנם כמה דברים בהענין דזאה ומונה שע"ס הנחת העולם נעשה המנונה נאה וקוראים זה בשם ימים והדומה, ובסכת דבר זה מכשרים כמה דברים שאינם נעשים באמת והם רק מן השפה ולחץ כ"י וכל ענינם הוא רק מה שהרי' בראה להוה"ה, ולפעמים מנינם את הנאה כאמת, וטעם הדבר הוא לפי שהולכים בדרך כלל אחרי הרגילות והטבעיות אשר ברוכם הם ארציות וחומריות כלכל, ולזאת הנה ראשית העבודה הוא עיבת הרגילות שלו ובה נעשה כלי להמשכות והגליות שע"י התורה.

ג) וביאור הענין הוא דהנה נתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים וכמ"ש שוקיו עמודי שיש מיוסדים על אדני פו, ואמר"ל (במד"י) שוקיו זה העולם שגשמתוק הקב"ה לבראותו, עמודי שיש שונברא לששה ימים מיוסדים על אדני פו אלו פרשיותי של תורה, וכותי' בראשית ברא אלקים כ"י, דבראשית הוא ב' ראשית, דישיראל נק' ראשית ותחורה נקראת ראשית, ובשביל ב' מדרי' ראשית אלו נברא העולם, דתכלית הכוונה דבראית העולמות הוא שישיראל ילמד תורה כמו שנתנה למטה בעזה"ל דוקא, ובה

- 7) ימות קט ב, — והגם שבוד"ל נזכר הלשון כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לי אלא תורה ונבי"ה וזה דבמ"ה הוא כפשוטו ממש כי תכלית תמלה תשונה ומכ"ה הולמוד ואינו עושה נוח לו, שחתפן שליתו ע"ס אמנם באמת גם עיון תמלה הוא בכלל המ"ה כראות בממא ופשי"ש בשבת דק"י, לקי"ת באור ולא תשבית סס"ה, וזהו סיום מר"ל זה, אלא תורה ונבי"ה אינו בשי"ס שם וי"ל עלפשי"ש בלקי"ת ד"ת כי תשמע בקול ס"ה וי"ל: אמר"ל כל האומר כ"י שתמי' המשות הוא שצריך שיעסקו בתורה ונבימ"ח כ"י כללות המצות, — ולחער מרובות קת א אה"ק ס"ה, (8) ראה ד"ה לך לך תשי"ב בארונת.

בס"ד, בסעודת חודא"ה, י"ב תמוז, פ"ח.

זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בה, אגא ה' הושיעה נא, אגא ה' הצליחה נא, והנה יום הוא אור וגילוי וכמ"ש ויקרא אלקים לאור יום, דכל אור וגילוי הוא נקי בשם יום, וכדאי במד"ר ויאמר אלקים יהי אור אלא מעשיהם של צדיקים, ומעשיהו של צדיקים הם תומצי בהם ועל ידם מאיר גילוי אלקות בעולם ובשגיל זה נקרא בשם יום, ובהו איתא ויהי אור דא תכמה, דהנה תכמה הוא ראשית הגילוי כנודע, לכן נקי אור, וכל אור וגילוי נקי יום, והא דאמר"ל (פסחים ב' ע"א) קרי' רחמנא לנהורא ופקרי' אמצותא דימאנא, משמע דאור אינו יום, הענין כזה הוא דהנה כשם דאור חושך הם ב' נבראים נבדלים זמ"ז, והיינו דהחשך הוא ג"כ בריאה ואינו רק מניעת האור בלבד, הנה כמרי"ם יום ואור הם ג"כ ב' נבראים נבדלים והם חלקים בעינים והחושם, וכדאי"ם בירושלמי (ברכות פ"ה, ה"ז) לאור אמר היום יהי חושך, ובהו יוכן מה שהיו"ם והלילה שבהם הוא חזומי האור החושך נקראים (תנ"ה ג"כ ע"א) בשם מדה יום ומדה לילה, והיינו דהאור החושך הם נבראים נבדלים מהיום והלילה ואינו אלא רק מה שהם נמדדים במדה יום ולילה בלבד, אך מוכן דיום הוא אור וגילוי, והקריאה אגא ה' הושיעה נא אגא ה' הצליחה נא היא קריאה מן המוצר החושך החלוץ, וכמו מי שהיא ר"ל נהוץ בצרה גדולה של מאסר מלחמה או חלי הוא קורא בעת צרתו אגא ה' הושיעה נא, וכמ"ש אל נא רטא נא לה שהוא מפלה ובקשת החנונים, והנה אחרי חיות היום עשה ה' שהוא אור וגילוי של ישועה מזה הקריאה של צער ויסורים אגא ה' הושיעה נא, אגא ה' הצליחה נא, והנה במדרש חיות מ"א, א"ר אבין אין אנן יודעים כמה לשמוח אם ביום או בהקב"ה בא שלמה ופירש נגילה ושמחה כן בהקב"ה כן בריאות, כן בחיותה, כן בישועתה, א"ר יצחק כן בעשרים ושתים אחריות שכתב לנו בחורה כ' תרין כ' עשרין ה"ר כן, ולא אינו מוכן מהו אמרו אין אנן יודעים כמה לשמוח אם ביום או בהקב"ה הלא זה היום עשה ה' א"כ השמחה הוא בהקב"ה ומזה החידוש דבר מה שבא שלמה ופירש

י' דה זה דרס ג"כ בקונטרס זה הנאילה יב—ג חמת החשיה בהוספת : א) קצור"מ, ב) הוא מקומות הערות — ונתוספת כאן ג"כ.

- 1) דאח ב"ר פ"ג ו' : לא הוא אור ולא הוא יום, איתא.
- 2) דבענין החושך יש ב' דעות, והא דחושך הוא רק העדר האור, ה"כ חושך הוא בריאה כפי"ע, והאמת הוא כדחשך ה"כ, ובענין הענין חושך ה"כ אינה דעה החולקת על הדעה והא' אלא מוסתת עלי' (י"ד) וקח ה"א משנת חרדיה — בקיצור לשון קצת ותיישש ותיאור בסור ההשתלשלות והפירוט, וראה ג"כ שער"ג אורח ד"ה ד"ה בפי' קצת ותיישש וסבורים בדעה ה"כ : שמד"ר פס"ה, כ"ב, לקח מוכן בראשית בחולתו חוקי' בראשית א' ב' חזא"ג מורשי"א מפור לב' א, וראה ג"כ ירושלמי ברכות פ"ה ה"י, הסבורים בדעה ה"כ : וס"ד כ"ס האמונות ודעות מ"א, מ"ג ו"ג פ"י והביאו הרמב"ן (שמות ה' י"א) ופי' א' חז"א ר"ג א'.

3) לגירסתנו במדרש הסוד הוא : בישועתך בחיותך ביראתך, ואלו גם כן בחיותך לחסד מסופו לראשו, וראה בסוף המאמר.

את מצות השם בחיות פנימי, ועלשה כן בפועל ממש, הנה אז חותרה אור שמאיר"ם לו מלמעלה בכל עניניו, כי האמת הוא אשר חודר היא המשכה מלמעלה אבל באה ע"י עבודה דוקא, ויש הפרש בין לימוד החורה דיוחיד ללימוד החורה דרבים, דהרבים ממשיכים אור עליון יותר, וזוה"ז זה במשיכ' מתמלה, שהרי תפלה שהיא מלמעלה"ע הרי יש הפרש בין יחיד ורבים, כג"ל דתפלה הרבים גם בכל ימי השנה הנה ההמשכה היא לפ"ע לזיוה שד"ה לו כח ומשיכ' חורה שהיא כתי' המשכה מלמעלה"ס הרי צריך לזיוה שד"ה לו כח להמשיך, והוא ע"ד הודיע ההפרש בין תפלה לברכה, דתפלה הוא ביכולת בא"א להתפלל וברכה הוא דוקא מי שביכולתו לברך, היינו שיש בו כח לברך, וכמ"ש באבדר"ם הרי' ברכה, הברכה נתונה ביד עד עכשיו היו בירי ברכתי לאדם וגם ומעשיו אהה חבדך את אשר חושך"ו (רש"י) וכמו כהן המברך הוא לפי שלמה"ם ניתן וכהן לברך, וטעם הדבר הוא מפני שתפלה היא מלמעלה"ע, היינו שהיא למטה מהדבר שהוא מבקש ומתפלל ומתנון שותה"י ההמשכה ויינו שהיא למטה מהדבר, והי' רצון כ"ו, והי' רצון כ"ו, אבל הברכה שהיא והמשכה מלמעלה"ס הרי המשך צ"ל למעלה מהדבר, דא"כ איך ימשיך המשכה מלמעלה"ס ורק מפני שזאת עומד למעלה מזה ע"כ כהנו להמשיך, והיו מה שהתנוה"ם אומרים יברכך ה' וישמך, יברכך בנבים ובמחן כהונה טובה לחוד"ך בניו ובני ביתו בהדרכה טובה בלימוד החורה ובריאת שמ"ם, וישמור מן המשיך, יאר ה' פניו אליך כ"ו, שחלף הוא בדרך ציווי וגורוה שד"ע וברכה שממשיך הדבר בדרך מלמעלה"ס, והיינו לפי שלמה"ם ניתן כח זה מלמעלה ולכן יכולים הם להמשיך, כמרי"כ בענין החורה מאור שהיא בבחי' המשכה מלמעלה"ס הרי צ"ל חכה והיכולת להמשיך, וכח זה ניתן במ"ה שגא' וירב אלקים אכתי' האלה לאמר, דלאורה תי' לאמר מיוחדת דחרי כל ישראל שמועו את התי' בסניג פניו הקב"ה, אך מ"ש לאמר הוא לדורות, שלכא"א מיוחדת נתן לו חכה שבלימוד חודתו ימשיך גילוי אלקות ולכן החורה ניתנה במדבר, וצידע דכתי' חורה חפך לכל, דכא"א מיוחדת ביכולתו להמשיך גילוי אלקות ע"י לימוד החורה ע"י לעשות כ"ו, רק שיש הפרש בין יחיד לרבים דכח הרבים עדיף יותר, והנה עשרה שישבים ועוסקים בחורה שכינה שר"י, בניגודם, שהיא חורה הרבים כ"ו, ומנין אפילו אחד שאמור בכל המקום אשר אוכ"ר כ"ו וברכתי'ך, והעיקר הוא עסק החורה גם עם חלתו שהודיע צדקה וגמ"ח בנפש שעי"ז נפשיים מחוץ ולכן זכ"ם אלקי פלע"ם כתי' ובעודך מקור הברכות, והוא לפי ד"ג, מדות החורה ממשיכים י"ג מדות החלומים שהי' ההשפעה גם בגשמיות כסוד הנראה והנגלה בבני חיי ומחונא ריחא.

13) חו"א ד"ה השמים כסא ותכאור בלקי"ת ל"ש (תורת שמואל שער א) שם